

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
за дейността на Народно читалище „Просвета-1895г.” с.Топчии
през 2023г.

I. Библиотечно – информационна дейност:

1. Задържахме броя на читателите, чрез поддържане и обновяване на библиотечния фонд с дарения на нова художествена и научно-популярна литература;

2. Във връзка със 100 години от рождението на Радой Ралин – организирахме четене на негови стихове и афоризми

3. По повод 100 години от рождението на Апостол Карамитев и 100 години от основаването на филмовото студио на братя Дисни - гледахме филма „Любимец 13“

4. Отбелязахме 130 години от рождението на Елисавета Багряна/българска поетеса, писателка и общественичка/ и 125 години от рождението на Фредерико Гарсия Лорка с експозиция от техни произведения

5. 125години от рождението на Димитър Талев отбелязахме с представяне на драматичната му биография и прочетохме откъси от четирилогията „Железният светилник“, „Преспанските камбани“, „Илинден“ и „Гласовете ви чувам“

6. С ученици направихме драматизация на откъси от „Многострадална Геновева“ – преведена пиеса от Кръстьо Стоянов Пишурка по повод 200 години от рождението му и отдадохме почит и уважение на самодейците на нашето читалище, които са играли тази пиеса още в зората на създаването на читалището

7. Изложба от нови книги, дарени през годината.

8. Раздадени около 200 тома литература за четене в къщи, направени са около 1800 посещения на читалищната библиотека;

9.Годишен абонамент на читалищен вестник.

10. Продължаваме инициативата „Книга за всеки” и обслужване на възрастни или с физически увреждания по домовете.

11. През месец август, по време на лятната кампания „Маратон на четенето“ възобновихме рубриките „Литературни пътешествия” и „В чудния свят на животните“ за групово четене с деца.

12.По случай Световния ден на любителите на книгата /9.08./заедно с най – малките читатели направихме частично подреждане на библиотеката, „съживихме“ стари книги /подвързване, надписване, подреждане на разпилени страници/

II. Културно – просветна дейност: Традицията за отбелязване на обичаи и празници от народния календар на капанците се спазва и отбелязахме много празници:

- 21 януари, ден на родилната помощ – Пресъздадохме обичая с всичките му епизоди, всички бебета, родени през годината и техните майки получиха подаръци.
- 28 януари - посрещнахме с хляб и сол участници в традиционния поход, посветен на Освобождението на гр. Разград;
- 31 януари – съвместно с кметство Топчии поднесохме цветя и отдадохме почит на героите пред паметната плоча послучай Освобождението на Топчии от Османско робство;
- Отбелязахме празника „Трифон Зарезан” с изпълнение на ритуала „Зарязване на лозите” в Етнографски капански комплекс и проведохме конкурс за най – добро питие и мезе.
- Две срещи с ученици от ОУ „Н.Й.Вапцаров“ гр. Разград в тяхното училище, на които разказахме за бита и обичаите на капанците, капанската носия и нейните шевици, както и за уникалната, единствена в България литурчена капанска китка. След беседите проведохме и практични занятия за изработка на капанска китка и други аксесоари към капанското облекло.
- В последните дни на февруари организирахме Творческа работилница за изработка на мартеници.
- На 1 март закичихме всички жители, излезли в този ден с мартенички, посетихме и детската градина, където Баба Марта разказа легендата за себе си и за българския обичай да се закичваме с мартенички от бели и червени конци и участва с децата в организираната програма. В салона на читалището представихме изложба на мартеници;
- 3 март – Национален празник на България – поднесохме цветя на паметната плоча;
- По случай 8 март – международния ден на жената поздравихме всички жени с рецитал от стихове за жената, в Капанската занаятчийска работилница бяха изработени сувенири и подарени на всички жени.
- 25 март – Благовещение, ден на майката. Традиционно, както всяка година го отбелязахме с празнична закуска и четене на притчи.
- На Лазаров ден деца от селото изпълниха обичая „Лазаруване”, като посетиха повече от половината домове в селото
- Изпълниха и обичаят „Кумичене”;
- В седмицата на детската книга проведохме маратон на четенето с най – малките читатели след което те подредиха книжките от детския сектор

- В ателието по приложни изкуства на капанската занаятчийска работилница се изработиха кошнички и поставки за великденски яйца. В четвъртък, преди Великден 8 деца боядисваха, рисуваха и изписваха яйца, като използваха различни техники за оцветяване. Заедно с кошничките ги подредиха в красива и пищна изложба
- На 3.05. Посрещнахме гости от Франция в Етнографския капански комплекс. Разведохме ги , показахме им български носии и шевици, разказахме им за някои местни обичаи, но най – голям интерес предизвикаха капанските хора.
- По случай празника на селото/6.05./ за всички деца и младежи бе проведен танцов пърформанс с гости от ТТФ „Пулс“ - Разград
- На 11 май отбелязахме Деня на библиотечния работник със забавни литературни игри и викторина. Най – активните читатели отличихме с грамоти.
- 18 май – международен ден на музеите. Продължихме стартиралата през миналата година инициатива „Опознай своя род” с публично представяне на стари топчийски родове. Изготвихме „Родословно дърво“, което всяко семейство, събрало своя род в етнографския музей може да попълни и да презентира историята на рода.
- 24 май – ден на българската просвета и култура и празник и на нашето читалище: Празничен концерт с програма на наши състави и гост – изпълнители. ТТФ „Пулс“ от гр. Разград представиха младежкия спектакъл „А сега накъде“. На всички настоящи и бивши учители и читалищни дейци поднесохме цветя и поздравителни адреси.
- На 31.05. посрещнахме походниците от тридесет и осмия традиционен Национален поход „По стъпките на Таньо войвода”.
- Први юни – Весел празник на открито” – Забавна програма от децата в детската градина и състава за съвременни танци към читалището, празникът завърши със спортни и забавни игри съвместно с детска градина „Гълъбче” с. Топчии, имаше лакомства и награди. Наградихме отличилите се рисунки , участвали в конкурса за детска рисунка по повод празника.
- Еньовден – 24 юни – Отбелязва се в Етнографския капански комплекс. Посрещнахме гости от читалището в с. Дряновец. Съставите за автентичен фолклор, танцовата формация от НЧ „Просвета – 1895“ – Топчии и мъжката певческа трупа и музиканти от НЧ „Напредък – 1895“ от с. Дряновец поднесоха богата фолклорна програма. Празникът завърши с хора, изпяха се песни, свързани с празника, поднесен бе билков чай и специално приготвени сокове;

- През юли Капанската занаятчийска работилница работи усилено за представянето ѝ в предстоящия Панаир на киселото мляко и фестивал на народните традиции и художествени занаяти и предстоящата изложба на съвременни тъкани – изработване на капански китки и други предмети, тъкане на черги, пана, торбички и други предмети – включиха се както деца, така и възрастни
- 2.07. – Отново гости в Етнографския комплекс. Посрещнахме над 100 туристи от Национален летен поход, водени от ТД „Буйна кръв“
- На 27.07. проведохме работна творческа среща в Етнографски капански комплекс с гости от Кълараш – гостуваха ни кметът и общински съветници от града.
- На 24.08. ни посетиха 30 деца от ЦИП „Резонанс“ гр. Разград. Предложихме им кратка екскурзия из селото с цел запознаване на историческите ни забележителности. Разгледаха Етнографския комплекс, рисуваха шевици, направиха първите си опити по тъкане. Тръгнаха си с подаръци от нашето читалище/магнити, картички, книжки за читалището и музея/
- 1 октомври – Международен ден на възрастните хора – бяха отправени поздравления за здраве, щастие и дълголетие;
- 7.10.2023г – заключителен етап от работата ни по спечелен проект към Национален Фонд „Култура“: Откриване на изложбена зала и изложба на съвременни тъкани с декоративно приложен характер. Направен бе водосвет, след което гостите бяха запознати с работата и резултатите от проекта „Свят от тъкани и багри – възстановяване на капанската тъкаческа традиция“. След разглеждане на изложбата всички гости имаха възможност да видят филма на читалището „Капанското наследство на село Топчии – живо и днес“. Празникът завърши с фолклорна програма от гости изпълнители.
- На 12 октомври проведохме втора среща с 40 ученици от ОУ „Н. Й. Вапцаров“- този път на наша територия. Разказахме им притчи и легенди за нашето село, презентирахме специфични капански елементи от носите и провокирахме гостите да ги пресъздадат, разгледаха етнографския комплекс и изложбата /Свят от тъкани и багри“. Накрая рисуваха предмет от всичко видяно, който ги е впечатлил най – много.
- На 20 октомври, по случай Деня на готвача, представихме няколко традиционни капански ястия с демонстрация на приготвянето и сервирането им.
- 1 ноември - Ден на народните будители – Проведохме празнично утро „Вам будители народни“ с празнична музикално – литературна

програма. Връчихме грамоти на изявени читалищни дейци и учители, показахме и сбирка от книги от и за будителите; Вокалната група изпълни възрожденски песни

- Архангелова задушница – на този ден отдаваме почит и признателност на войниците и офицерите, загинали за България. Пред паметника на полковник Дяков, заедно с кметството и църквата проведохме традиционния ритуал;
- 21 ноември – ден на християнското семейство. Празничен обяд с исторически преглед за честването на празника у нас и в Европа. Бяха поканени семейства с дългогодишен семеен стаж, на които връчихме грамоти и подаръци. Изпяха се песни за селото и местни капански песни, разказаха се весели случки.
- В началото на декември капанската занаятчийска работилница се погрижи за изработване на коледна украса за селската елха, читалището и изложбената зала. Включиха се жени от читалището и деца от селото. На 10.12. украсихме и запалихме светлините на селската коледна елха; Изработиха се и сурвакници.
- От 12.12. до 22.12. в изложбената зала бе позиционирана коледна изложба базар.
- 20.12 - Игнажден и Бъдни вечер. Традициите не са забравени. Бъднинечерска трапеза с поднесени традиционни капански ястия, които се приготвят на Бъдни вечер. Всички бяха поканени;
-
- На 21.12. и 22.12. взехме участие в Коледния базар в Разград с предмети от изложбената зала, нови пана, капански торбички и капански бижута.
- 28.12. и 29.12. – Съвместно с РЕКИЦ – Разград и Община Разград участвахме в изработването на сурвакници с деца от гр. Разград
- Коледуване. На Бъдни вечер – 24.12. коледарски групи обиколиха всички къщи на с. Топчии, изпяха се песни с благослов за здраве и берекет.

III. Художествено – творческа дейност

1. *Участие на Група за автентичен капански фолклор:*

- Кулинарен фестивал „Аромат от миналото, вкус от бъдещето“ с. Осенец - 3.06. Грамота за участие

В кулинарния раздел: Второ място за автентично ястие

-17.06 - Фестивал „Читалищата – живото наследство на България” – Грамота за отлично представяне

- 01.07. - XII Капански събор с. Гецово

Грамота за отлично представяне

- 02.07. –Национален фестивал за автентичен фолклор „В полите на балкана“ с. Жълтеш

Диплом за цялостно представяне и плакет на кметски наместник с. Жълтеш

Диплом за най – възрастен участник

В раздел автентична носия – Златен медал и диплом за автентична капанска женска носия

- 09.08. – Двадесет и девети Балкан фолк фест, България, Варна

Диплом и златна статуетка „Лауреат на фестивала“

- Трети събор „Събрало се е наше село“ с. Побит камък – 26.08.

Грамота

- Шести фолклорен фестивал „С песни и танци край р. Росица“ Лесичери– 02.09.

Сребърен медал

-Празник на хляба и плодородието в Каменово, 03.09.

Грамота и плакет

- Събор „Завръщане“ – Старо село – 03.09.

Грамота

- Нац. фолклорно кулинарен Фестивал на ореха -Долна Оряховица- 30.09.

Грамота

Награда на организационния комитет за цялостно представяне

В раздел кулинария: Сребърен медал за напитки от орех

2. Танцова формация „Топчийски искри“

- Кулинарен фестивал „Аромат от миналото, вкус от бъдещето“ с. Осенец - 3.06.

Грамота за участие

- 01.07. - XII Капански събор с. Гецово

Грамота за отлично представяне

- 02.07. –Национален фестивал за автентичен фолклор „В полите на балкана“ с. Жълтеш

Грамота

- Панаир на киселото мляко и фестивал на народните традиции и художествени занаяти 26 – 28.07. 2023г

Диплом за участие в „Открита сцена“

- 09.08. – Двадесет и девети Балкан фолк фест, България, Варна

Диплом и златна статуетка „Лауреат на фестивала“

- Шести фолклорен фестивал „С песни и танци край р. Росица“ Лесичери– 02.09.
Златен медал

-Празник на хляба и плодородието с. Каменово, 03.09.
Грамота

- Събор „Завръщане“ – Старо село – 03.09.
Грамота

- Нац. фолклорно кулинарен Фестивал на ореха -Долна Оряховица- 30.09.
Грамота

3. *Детска танцова формация „Искрици“*

-17.06 - Фестивал „Читалищата – живото наследство на България”
Грамота за отлично представяне

- 01.07. - XII Капански събор с. Гецово
Грамота за отлично представяне

4. *Детска група за съвременни танци*

Национален фестивал „Като звездите“ – гр. Шумен -19.05.
Грамота за отлично представяне и Златна статуетка

5. *Дейност на Ателие „Капанска занаятчийска работилница“:*

- Изработени картички, сувенири, великденска, коледна и др. украса, мартеници, тъкани, пана, капански торбички, бижута и литурчени китки и др. за различни празници, благотворителна дейност и др.

- 17.06.2023г. Арт-работилница на Фестивал „Читалищата-живото наследство на България“
Грамота

- 26 - 28 юли. 2023г.- участие със щанд за продажба на капански китки, гривнички и герданчета , капански тъкани в Панаир на киселото мляко и и фестивал на народните традиции и художествени занаяти

- Декември – участие в Коледен базар

- 28 – 29.12. – съвместно с община Разград и РЕКИЦ - Изработване на сурвакници
Грамота

IV. Стопанска дейност.

1. Подновено осветлението в помещенията на първи етаж и мази в читалището
2. Подмяна на вратите на библиотека и малък салон с алуминиева дограма
3. Подмяна на прозорците на дългата фасадна стена и вратата на изложбената зала с алуминиева дограма и подмазване.
4. Обособяване на изложбена зала – шпакловка, измазване, изработна на поставки, поставяне на специално осветление – таван и стени,

V. Организационна дейност. Повишаване квалификацията на кадрите.

1. Март, 2023г. - Проведено отчетно - изборно събрание за отчитане дейността на читалищното настоятелство през 2022г. и избор на председател, ЧН
2. Октомври, 2023г. - Проведено общо събрание за приемане на насоките за дейността на читалището през 2023г.;
3. Редовно провеждане на заседания на Читалищно Настоятелство; -14 на брой за 2023г
4. От 19 – 21. 07. 2023г в КК „Св. Константин и Елена” – обучение на тема „Ролята на читалищата в опазване на нематериалното културно наследство“, организатор РЕКИЦ „Читалища” – Разград
5. От 13 – 15. 12. 2022г в с. Кошов, обл. Русе – обучение на тема „Актуално състояние на културните политики за опазване на нематериалното културно наследство „ - Организатор РЕКИЦ „Читалища” – Разград.